

SAMMANTRÄDE 20 MARS 2012

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Översyn av ersättningssystem inom hemtjänsten.

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 68/2012

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen från Kommunstyrelsen.

(omedelbar justering)

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Annica Dominius
avdelningschef

Sammanfattning

En översyn av Stockholms stads ersättningssystem för hemtjänst har genomförts och ett förslag om nytt system har tagits fram. Det nya systemet innebär en ökning av ersättningen till utförarna och bygger på principen om utförd tid. Det nya systemet förutsätter att utförd tid kan följas upp på ett tillförlitligt sätt och äldreförvaltningen föreslår därför att utförarna ska rapportera utförd tid elektroniskt i anslutning till den enskildes bostad.

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget i stort men påpekar att ersättningssystemet kommer att innebära ökade kostnader för köp av hemtjänst och att det är viktigt att hänsyn tas till detta vid budgettilldelningen. Förvaltningen menar även att införsel av ett nytt ersättningssystem och ett elektroniskt tidsregistreringssystem kan vara svårt att införa redan vid årsskiftet 2012-2013.

Bilagor

1. Kommunstyrelsens remiss (dnr: 68/2012)

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för äldreomsorg.

Ärendet har behandlats i samverkansgrupp den 8 mars 2012.

Ärendet har behandlats i lokala pensionärsrådet den 12 mars 2012.

Sammanfattning av remissen

Ramböll har på uppdrag av äldreförvaltningen sett över det nuvarande systemet för ersättning till utförare av hemtjänst i syfte att bedöma rimligheten i Stockholms stads ersättningsnivåer. Ramböll har genomfört bedömningen genom att jämföra Stockholms stads ersättningsnivå med vad andra kommuner i länet erbjuder sina utförare av hemtjänst. En jämförelse mellan Stockholms stads ersättningsnivå och olika utförares kostnader har också gjorts liksom en sammanställning över hur stadens utförare av hemtjänst ser på ersättningsnivån och vilka förbättringsområden som de framhåller när det gäller ersättningssystemet.

Stockholms stad har för närvarande en ersättningsmodell där ersättning ges i 18 olika ersättningsnivåer. Ersättningen ges för beviljad tid med justering för större avvikelser. Stockholms modell innebär att utförarna inom ramen för respektive ersättningsnivå kan utföra mindre tid än vad som beslutats utan att ersättningen förändras. Samtidigt sänks ersättningen i de fall den utförda tiden understiger ersättningsnivåns ram. I Rambölls rapport framgår att det råder stor osäkerhet bland utförarna om när tidavvikelser ska rapporteras och systemet upplevs som krångligt och svårt att förstå.

Stockholms stads modell skiljer sig från jämförelsekommunernas modeller. Av jämförelsekommunerna tillämpar alla kommuner utom Solna ersättningsmodeller där ersättning ges för utförd tid och där beviljad tid utgör en maxtid. I jämförelse med de andra kommunerna i länet framgår att Stockholms stads ersättningsnivå ligger under genomsnittet. Stockholms stad ställer vissa kostnadsdrivande krav på utförarna som majoriteten av övriga kommuner lagt utanför ersättningssystemet för hemtjänst t.ex. larmtryckning och arbete nattetid.

Rambölls slutsats är att Stockholms stads ersättning för hemtjänst bör höjas.

Dagens ersättningsnivåer i kombination med det omfattande hemtjänstupdraget riskerar att långsiktigt påverka verksamhetens kvalitet negativt menar Ramböll.

Äldreförvaltningen har efter översynen av Stockholms stads ersättningssystem arbetat fram ett förslag till nytt system. Syftet med det nya systemet är att säkerställa att den enskilde får de insatser denne är beviljad och att ge förutsättningar för en hemtjänst av god kvalitet. Det föreslagna ersättningssystemet är baserat på utförda timmar vilket också är den princip som det nya avgiftssystemet för hemtjänst, som infördes 11 februari 2012, bygger på.

Förslag till ersättningsbelopp:

Insattstyp	Ersättningsbelopp	
	<i>Egen regi</i>	<i>Privat regi</i>
Insats i ordinärt boende dag, kväll, helg	351 kr/timme	360 kr/timme
Insats i ordinärt boende natt	178 kr/insats	182 kr/insats
Fast månadsersättning per larmkund i ordinärt boende	134 kr/månad	137 kr/månad

I ersättningen ingår kostnader för kringtid som gång/restid, tid för dokumentation och övrig personaltid. Insatser nattetid och larm ersätts separat. För hemtjänst i privat regi är samtliga ersättningar 2,5 % högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster vilket inte privata utförare har.

Ersättningen för hemtjänstinsatser i servicehus förändras inte i och med det nya förslaget då det visat sig svårt att tillämpa principen om utförd tid i servicehus då arbetssättet i många fall liknar det på vård- och omsorgsboende med många men korta besök under dagen. Äldreförvaltningen föreslår att ett särskilt uppdrag ges för att utreda ersättningssystemet i servicehusen då ersättningen idag ser olika ut mellan stadsdelarna.

Beräkningarna av timkostnaderna för hemtjänst är baserad på en genomsnittlig månadslön på 22 000 kr för hemtjänstpersonalen. Med utbildad personal utan erfarenhet är den genomsnittliga lönenivån betydligt lägre. Med den nya ersättningen anser äldreförvaltningen att högre krav kan ställas på personalens utbildningsnivå/yrkeserfarenhet i den kommande revideringen av förfrågningsunderlaget för hemtjänsten.

En förutsättning för det nya ersättningssystemet är att utförd tid kan följas upp på ett tillförlitligt sätt. Äldreförvaltningen föreslår att utförarna ska rapportera utförd tid elektroniskt i anslutning till den enskildes bostad. I stadens sociala system finns idag en teknisk lösning ParaGå och ett projekt pågår med handdatorer för

dokumentation och schemaplanering. Representanter från Äldreomsorgsföretagarna har framfört att det är viktigt att utförarna själva får välja vilket system för tidsregistrering de vill använda. Det förutsätter dock att stadens system kan ta emot rapportering från flera olika system. Frågan om vilket system för tidsregistrering som ska användas måste utredas vidare av äldreförvaltningen och stadsledningskontorets IT-avdelning. Tieto har gjort en första analys av när anpassningar i Paraplysystemet och fakturahanteringssystemet Agresso kan vara klara och kommit fram till att det nya ersättningssystemet tidigast kan införas vid årsskiftet 2012/2013. Tieto kan inte lämna något kostnadsförslag på införandet av ett system för tidsregistrering skulle kosta förrän en förstudie är genomförd. Äldreförvaltningen föreslår att stadsledningskontorets IT-avdelning får i uppdrag att beräkna kostnaden för införandet av ett tidsregistreringssystem och att medel reserveras i den centrala medelsreserven för detta.

I budget 2012 har staden aviserat 5 % höjning av hemtjänstersättningen genom att hemtjänstersättningen höjs 2,5 % och ytterligare 65 miljoner kronor har reserverats för ett nytt ersättningssystem. En konsekvens att det nya ersättningssystemet bedöms kunna införas tidigast i januari 2013 blir att höjningen 2012 stannar vid 2,5 %. Äldreförvaltningens uppfattning är att de medel som reserverats i centrala medelsreserven för ett nytt ersättningssystem bör fördelas på nuvarande ersättningsnivåer i avstämningsärendet 2012.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har länge påtalat att den nuvarande nivån på ersättningen inte gett utförarna förutsättningar att utföra en god hemtjänst och ställer sig därför bakom förslaget om ett nytt ersättningssystem.

Förvaltningens mening är att det föreslagna systemet baserat på utförd tid har potential att bli mycket tydligare och lättare att förstå för alla parter. Det kommer också medföra att det blir betydligt enklare att följa upp att den enskilde får de insatser som han eller hon beviljats.

Privata utförare blir i det nya systemet såväl som i det gamla kompenserade för att de inte får lyfta moms vid köp av varor och tjänster. Förvaltningens erfarenhet är att kommunala utförare oftast har högre overhead-kostnader (kostnader för t.ex. lokaler, administrativ personal, material m.m.) än privata utförare och att detta möjligen skulle kunna innebära att skillnaden i ersättning mellan kommunala och privata utförare skulle kunna vara något mindre.

Förvaltningen har erfarenhet av systemet ParaGå och fortfarande, efter cirka ett och ett halvt år, fungerar inte systemet problemfritt. Så trots att det är angeläget att ett nytt ersättningssystem införs så snart som möjligt vill förvaltningen understryka vikten av att systemen testas ordentligt både på central nivå och att alla verksamheter får en period att lära sig använda systemet innan det införs i skarpt läge. Införande redan vid årsskiftet 2012/2013 förefaller vara en snäv tidsplan.

Förvaltningen är positiv till att kostnadsdrivande insatser natttid ersätts separat per insats utanför den vanliga timersättningen. Förvaltningen ställer sig också positiv till att det nya ersättningssystemet bygger på lönenivåer för utbildad/erfaren personal och menar att ökade krav *ska* ställas på personalens utbildningsgrad i kommande förfrågningsunderlag.

Förvaltningen ställer sig även positiv till förslaget att ge äldreförvaltningen i uppdrag att se över ersättningssystemet för servicehus. För närvarande råder det stora skillnader mellan hur stadsdelarna räknar fram basersättningen, den s.k. bottenplattan, och osäkerhet råder vilken ersättning servicehusen ska få och under hur lång tidsperiod efter att en boende flyttat.

Det nya ersättningssystemet kommer att innebära en ökad kostnad vilket är viktigt att ta hänsyn till i budgetarbetet. Stadsdelarna måste redan i budgettilldelningen ges förutsättningar att ge medborgarna den hjälp de har behov av, till en kostnad som ger utförarna förutsättningar att leverera tjänster av god kvalitet, och samtidigt kunna hålla en budget i balans.
